

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
01 Број: 070-138-331/2008-1
20. октобар 2008. године
Београд
СД

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

На основу члана 138. став 1. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ бр. 98/06) и члана 31. став 2. Закона о Заштитнику грађана („Сл. гласник РС“ бр. 79/05 и 54/07) у поступку контроле законитости и правилности рада Министарства просвете при решавању захтева ученика за пријем и смештај у установе за смештај и исхрану ученика, Заштитник грађана

УТВРЂУЈЕ

У раду Министарства просвете постоји пропуст који проузрокује неравноправан положај редовних ученика средњих школа које се не финансирају из буџета Републике Србије у односу на редовне ученике средњих школа које се финансирају из буџета, а у погледу остваривања права на смештај у ученичким домовима.

...

С обзиром на утврђено, Заштитник грађана упућује Министарству просвете следећу

ПРЕПОРУКУ

Потребно је да Министарство просвете обезбеди свим редовним ученицима средњих школа, без обзира да ли се те школе финансирају из буџета Републике Србије или не, равноправно учешће и остваривање права по конкурсима за смештај и исхрану у установама за смештај и исхрану ученика.

Министарство просвете обавестиће Заштитника грађана, у складу са чланом 31. став 3. Закона о Заштитнику грађана, у року од 60 дана од дана пријема ове препоруке о предузетим мерама.

...

При утврђивању повреде права грађана и давању препоруке Заштитник грађана руководио се утврђеним чињеницама и околностима:

Рачунарска гимназија из Београда, као заинтересовано правно лице у притужби од 12.02.2008. године навела је да је ученицима те гимназије било онемогућено равноправно учешће на конкурс за смештај и исхрану у установе за смештај и

исхрану ученика. Подносилац притужбе такође је навео да су претходне генерације ученика Рачунарске гимназије биле смештене у Дом ученика средњих школа „Јелица Миловановић“. Уз притужбу су приложена, између осталог, решења Министарства просвете и спорта о испуњености члана 33. и 35. Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“ бр. 62/03, 64/03, 58/04 и 62/04) и акт Министарства просвете бр. 611-00-0135/2007-05 од 01.8.2007. год.

Гимназија се 15.10.2007. године обратила Министарству просвете тражећи мишљење о томе да ли ученици приватних средњих школа имају иста права на смештај у установе за смештај и исхрану ученика као и ученици редовних средњих школа које се финансирају из буџета Републике Србије. Министарство просвете је у одговору бр. 611-00-2014/2007-11 од 30.10.2007. године навело да је Конкурсом за пријем ученика у установе за смештај и исхрану ученика за школску 2007/2008. годину утврђено да право на смештај у наведене установе имају редовни ученици средњих школа чије се школовање финансира из буџета Републике Србије. Истовремено Министарство је напоменуло да није правно немогуће да се, у складу са планираним развојем смештајних капацитета у установама ученичког стандарда, део капацитета планира, односно обезбеди за потребе смештаја и исхране за редовне ученике приватних средњих школа које имају одговарајуће решење министра просвете да испуњавају услове за оснивање, почетак рада и обављање делатности.

Поступајући по примљеној притужби Заштитник грађана покренуо је поступак контроле законитости и правилности рада Министарства просвете, о чему је, у складу са чланом 29. Закона, 20.02.2008. године обавестио Министарство. Истим актом затражено је изјашњење о свим чињеницама и околностима значајним за доношење оцене Заштитника грађана о оправданости притужбе.

Министарство је Заштитнику грађана одговор који носи датум 27.02.2008. године доставило након ургенције и по истеку за то остављеног рока, и то телефаксом 29.5.2008. године, а поштом 03.6.2008. године. Министарство је у одговору навело да право на смештај у установе ученичког и студентског стандарда могу остварити само редовни ученици средњих школа чије се школовање финансира из буџета Републике Србије, образлажући тај став тумачењем да се законски термин „ученици средњих школа“ односи само на ученике школа које се финансирају из буџета, с обзиром да је Закон о ученичком и студентском стандарду донет 1992. године. Такође, као и у одговору достављеном Рачунарској гимназији, Министарство просвете остало је при ставу да „није правно немогуће“ да се, у складу са планираним развојем смештајних капацитета у установама ученичког стандарда, део капацитета планира, односно обезбеди за потребе смештаја и исхране за редовне ученике приватних средњих школа.

Разматрајући утврђене чињенице и околности, Заштитник грађана оценио је да Закон о ученичком и студентском стандарду („Сл. гласник РС“ бр. 81/92, 49/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05) не прави разлику између редовних ученика средњих школа у погледу околности да ли се школа коју похађају финансира из буџета или не. То је јасно и из става Министарства да је правно могуће да ученици који похађају школе које се не финансирају из буџета стекну право на смештај у домовима. Такво разликовање, све и да је предвиђено законом, а није, не би било оправдано зато што се ученик и родитељи који су се одлучили да не користе право на образовање у „државној“ средњој школи нису аутоматски одрекли и права смештаја и исхране у ученичком дому. Критеријуми конкурса који се односе на постигнути успех и социјалне околности ученика, по

мишљењу Заштитника грађана, довољни су да обезбеде остваривање сврхе због које је Република основала ученичке и студентске домове.

Због тога је Заштитник грађана оценио да је Министарство просвете, применом рестриктивног критеријума који закон не познаје, неосновано ставило у неравноправан положај редовне ученике средњих школа чије се школовање не финансира из буџета Републике Србије, те је дао препоруку у правцу отклањања таквог стања.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА

Саша Јанковић

Достављено:

- *Министарству просвете*
- *Рачунарској гимназији у Београду*
- *Архиви*